

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Циклова комісія образотворчого мистецтва та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

“10” вересня 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОЛЬОРОЗНАВСТВО

галузь знань 0202 «Мистецтво»
для спеціальності 5.02020701 *Дизайн*
(освітньо-кваліфікаційний рівень «*молодший спеціаліст*»)

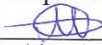
Київ – 2014 рік

Робоча програма дисципліни «Кольорознавство» для студентів за напрямом підготовки 0202 «Мистецтво», спеціальністю 5.02020701 «Дизайн».
„27” серпня, 2014 року- 21 с.

Розробники: М.І. Ладоненко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні викладачів циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну
Протокол від. “28” серпня 2014 року № 1

Завідувач циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну

М. І. Ладоненко
(підпис)

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора

з навчальної роботи

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

 (С.І. Дем'яненко)

 (З.Л. Гейхман)

Схвалено методичною радою Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка за спеціальністю 5.02020701 «Дизайн».

Протокол від “5” вересня 2014 року № 1

“5” вересня 2014 року Голова
(підпис) (М.В. Братко)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	5
1. Опис навчальної дисципліни.....	7
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	8
3. Програма навчальної дисципліни.....	10
4. Структура навчальної дисципліни.....	11
5. Навчально-методична карта дисципліни «Кольорознавство».....	12
6. Теми практичних занять.....	13
7. Самостійна робота.....	13
8. Індивідуальні завдання.....	13
9. Методи навчання.....	14
10.Методичне забезпечення курсу.....	14
11.Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	15
12.Методи контролю.....	17
13.Розподіл балів, які отримують студенти.....	18
14.Рекомендована література	
Базова.....	20
Допоміжна.....	20
15.Інформаційні ресурси.....	21

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Кольорознавство» є нормативним документом Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено цикловою комісією викладачів образотворчого мистецтва на основі освітньо-професійної програми підготовки молодших спеціалістів, відповідно до навчального плану для спеціальності 5.02020701 «Дизайн» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної «молодший спеціаліст», алгоритму вивчення навчального матеріалу «Кольорознавство».

Кількість годин, відведених навчальним планом на рік дисципліни, становить 54 год., із них: 12 год. - лекції, 10 год. – практичні заняття, 6 год. - індивідуальна робота, 24 год. - самостійна робота, 2 - підсумковий контроль.

Кольорознавство - прикладна частина науки про колір. В ній даються рекомендації з науково обгрунтованого використання кольору в різних сферах людської діяльності: медицині, промисловості, космонавтиці і особливо мистецтві. Разом з народженням образотворчого мистецтва почалися пошуки комфортних кольоросполучень з точки зору їх емоційного впливу, легкості розпізнавання образів, символіки тощо. Пошуки вирішення цих проблем є основним завданням кольорознавства до цього часу. Найяскравішими творами мистецтва є живописні роботи саме завдяки кольору.

В залежності від того, на яку галузь людської діяльності орієнтується кольорознавство, спектр його завдань змінюється. Для психології та педагогіки знання про колір набувають великого значення, а саме, питання емоційного впливу кольору та вікових особливостей кольоросприймання;

фізика вивчає явища утворення спектру та вимірювання кольору; у природознавстві колір рослинних та тваринних організмів може розглядатися як спосіб регулювання та збереження енергії і таке інше. Колористична культура стає складовою частиною дизайну, через сформоване ним кольорове середовище інтер'єру, екстер'єру, одягу та іншого впливу на психіку та емоційний стан.

Програмою освоюється та вивчається образотворча сторона кольору, котра в сполученні з вправами по кольорознавству вирішує задачу підготовки дизайнера, який в своїй проектній роботі повинен кваліфіковано використовувати засоби смислової та кольорової виразності формування середовища перебування людини.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна
Модуль – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 5.02020701 «Дизайн»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1		Семестр
Загальна кількість годин - 54		3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,7 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Молодший спеціаліст»	Лекції 12 год.
		Практичні 10 год.
		Самостійна робота 24 год.
		Індивідуальні завдання: 6 год.
		Модульний контроль: 2 год.
		Вид контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: знайомство з наукою про колір в її історичному аспекті, осмислення досвіду накопиченого людством в цій галузі, підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з кольорознавства, розвиток у студентів колористичного мислення, вміння кольорового втілення ідей, замислів, почуттів.

Завдання:

- освоєння історико-філософських питань з теорії основ кольорознавства;
- формування кольорової структури;
- поглиблення теоретичних знань кольорової естетики та кольорової гармонії;
- виховання розвиненого професійного кольорового мислення;
- оволодіння кольоровою поліхромією, термінологією кольорознавства;
- вміння практично та якісно вести спрямований пошук кольорових рішень у будь-якому творі образотворчого мистецтва стосовно психофізичних характеристик кольорів та кольорових сполучень.
- виховування у студентів працьовитості, відповідальності до виконання завдань курсу, дисциплінованості, самостійності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- визначення основних характеристик кольору;
- основні закономірності гармонії кольору та побудови кольорових композицій;
- основи фізичної природи світла та кольору, фізіологічних основ кольорового зору, психології сприйняття кольору;
- значення кольору в предметному середовищі;
- зміст термінів та понять: «хроматичні», «ахроматичні» кольори, «колірна гама», «колірна гармонія», «колорит», «додаткові кольори» і вміти використовувати їх в майбутній професії.

вміти:

- визначати основні і додаткові кольори, їх залежність і взаємовплив як засіб для відтворення кольорової характеристики предметів;
- використовувати закон повітряної перспективи;
- відтворювати вплив кольору на сприйняття простору;
- відтворювати цілісність зображення на завершальній стадії роботи;
- дотримуватись послідовності в роботі над зображенням;
- усвідомлювати логіку формотворення за допомогою світлотіні, кольору та його тепло-холодних властивостей;
- гармонізувати кольорові і тонові відношення різних об'єктів в єдиному кольоровому просторі;
- створювати цілісний образ, розкривати основну сутність моделі за допомогою живописної плями;
- володіти технічною свободою і розкутістю виконання за умовою міцної живописно-конструктивної побудови;
- вдосконалювати навички живописної майстерності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні поняття кольорознавства.

Тема 1. Кольорознавство. Культурологічні аспекти кольору. Історія розвитку науки про колір.

Тема 2. Характеристики кольору та кольорових сполучень.

Змістовий модуль 2. Особливості кольоросприймання.

Тема 3. Психофізіологічний вплив кольору на людину.

Тема 4. Колір в образотворчому мистецтві. Сприйняття кольору.

Тема 5. Контраст і нюанс кольору та тону.

Тема 6. Змішування кольорів.

Тема 7. Колір у графічному дизайні та рекламі.

Тема 8. Функція кольору в природі та у інтер'єрі.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Основні поняття кольорознавства.									
1.	Тема 1. Кольорознавство. Культурологічні аспекти кольору. Історія розвитку науки про колір.			2	2			2	
2.	Тема 2. Характеристики кольору та кольорових сполучень.			2	2		2	2	
	Разом за змістовим модулем 1	14	10	4	4		2	4	
Змістовий модуль 2. Особливості кольоросприймання.									
3.	Тема 3. Психофізіологічний вплив кольору на людину.			2	2			4	
4.	Тема 4. Колір в образотворчому мистецтві. Сприйняття кольору.			2	2		2	4	
5.	Тема 5. Контраст і нюанс кольору та тону.			1	1			4	
6.	Тема 6. Змішування кольорів.			1	1			4	
7.	Тема 7. Колір у графічному дизайні та рекламі.			2			2	4	2
	Разом за змістовим модулем 2	40	20	8	6		4	20	2
	Разом за навчальним планом на III семестр навчання	54	30	12	10		6	24	2

5. Навчально – методична карта дисципліни «Кольорознавство» II курс

Разом 54 год., лекції – 12 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 24 год., індивідуальна робота – 6 год., модульний контроль – 2 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Модулі	Змістовий модуль I						Змістовий модуль II							
Кількість балів за модуль без ІНДЗ	30 балів						65 балів							
Назва модуля	Модуль I Основні поняття кольорознавства.						Модуль II Особливості кольоросприймання							
Лекції	1		2		3		4		5		6		7	
Дати														
Теми лекцій	Кольорознавство. Культурологічні аспекти кольору. Історія розвитку науки про колір.		Характеристики кольору та кольорових сполучень.		Психофізіологічний вплив кольору на людину.		Колір в образотворчому мистецтві. Сприйняття кольору.		Контраст і нюанс кольору та тону.		Змішування кольорів.		Колір у графічному дизайні та рекламі.	
Теми практичних занять	Кольорове коло Гюте. (10 балів)		Композиція з хроматичними та ахроматичними кольорами. (10 балів)		Кольорова асоціативна композиція «Настрій».(10 балів)		Створення кольорових композицій через сприйняття класичного музичного твору. (10 балів)		Кольоровий контраст та нюанс. (10 балів)					
Самостійна робота	Розтяжки основних хроматичних кольорів (5 балів)		Розтяжки основних ахроматичних кольорів (5 балів)		Кольорова асоціативна композиція «Смак» (солодкий, кислий, гіркий) (5 балів).		Створення кольорових композицій під враженням від музичальних творів різних стилів.(5 балів).		Натюрморт в теплій гамі.(5 балів).		Натюрморт в холодній гамі. (5 балів).		Створення творчої композиції в техніці імітації вітража. (5 балів).	
ІНДЗ	30 балів													
Підсумковий контроль	Залік													

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Кольорове коло Гьоте.	2	10
2	Композиція з хроматичними та ахроматичними кольорами.	2	10
3	Кольорова асоціативна композиція «Настрій».	2	10
4	Створення кольорових композицій через сприйняття класичного музичного твору.	2	10
5	Кольоровий контраст та нюанс.	2	10
	Разом	10	50

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Розтяжки основних хроматичних кольорів.	2	5
2	Розтяжки основних ахроматичних кольорів.	2	5
3	Натюрморт в теплій гамі.	4	5
4	Натюрморт в холодній гамі.	4	5
5	Кольорова асоціативна композиція «Смак» (солодкий, кислий, гіркий)	4	5
6	Створення кольорових композицій під враженням від музикальних творів різних стилів.	4	5
7	Створення творчої композиції в техніці імітації вітража.	4	5
	Разом	24	35

8. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Види та особливості кольорових кіл.	2
2	Особливості впливу того чи іншого кольору на психофізичний стан людини.	2
3	Значення кольорів у різних країнах.	2
	Разом	6

9. Методи навчання

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні:* лекція (традиційна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: виконання індивідуальних навчальних проектів (творчі роботи).

ІІ. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методичне забезпечення курсу

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ наочні матеріали (ілюстрації, репродукції робіт світових та вітчизняних майстрів);
- ✓ електронні презентації.

11. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: реферативне дослідження у межах навчальної програми курсу, виконане на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних занять.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання подано відповідно у табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання ІНДЗ

(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану реферату	3 бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	3 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	7 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	3 бали
Разом		30 балів

**Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни
«Кольорознавство»**

1. Природа світла та кольору в мистецтві давніх культур.
2. Символіка кольору різних народів і культур (національний колорит, українська символіка кольору).
3. Колір в мистецтві монохромного живопису.
4. Кольорова повітряна перспектива від Леонардо до художників-пейзажистів.
5. Дослідження кольору і світла в пейзажах імпресіоністів (пуантелістів).
6. Використання кольору як інструменту візуальної інформації в сучасному мультимедійному просторі.
7. Феномен кольору як мови та сигналу в природному середовищі та рекламному візуальному мистецтві.
8. Виховання та розвиток творчої особистості засобами кольору та виявлення дитячого світосприйняття.
9. Кольорова гармонія та національний колорит в народному мистецтві як джерело професійного мистецтва.
10. Кольоровий і композиційний аналіз абстрактного живописного твору (В. Кандинський).
11. Синтез мистецтв, музика і колір у творчості видатних художників і композиторів (М-К.Чюрльоніс, А.Шенберг, А.Скрябін).
12. Орнамент і символіка кольору у декоративному мистецтві та дизайні.
13. Колір як візуальний сигнал у тваринному світі та урбаністичному середовищі.
14. Кольорові ілюзії та їх використання в мистецтві.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Кольорознавство» студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

12. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Кольорознавство» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально – методичної карти, де зазначено види й термін контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4 – бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці 8.1 та 8.2.

Табл. 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
1.	Відвідування лекцій.	1	6	6
2.	Відвідування практичних (семінарських занять).	1	5	5
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	7	35
4.	Робота на практичному занятті.	10	5	50
5.	Індивідуальна навчально – дослідницька робота (ІНДЗ)	30	1	30
6.	Підсумковий модульний контроль	25	1	25
	Підсумковий рейтинговий бал Коефіцієнт			151 1.51

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

14. Рекомендована література

Базова:

1. Бренда Маллон. Творческая визуализация и цвет.- М.: Галактион, 2001.
2. Все о технике: Цвет. - АРТ-РОДНИК, 2002. – 144 с.: ил.
3. Иттен И: Искусство цвета. - М.: Аронов, 2001.
4. Купер М. Язык цвета. - М.: Эксмо, 2001
5. Сельченко К.В. Психология художественного творчества. – Минск, Харвест, 1999.
6. Українське народне мистецтво. Живопис. – К.: Мистецтво, 1967. - 184 с.: іл.
7. Шереметева Г.Б. Семь цветов. - М.: Гранд, 2001.

Допоміжна:

1. Брэгг У. Мир света. Мир звука. – М.: Наука, 1967.
2. Гете И.-В. Об искусстве. - М.: Искусство, 1975.
3. Иогансон Б.В. О живописи. - М.: Искусство 1960.
4. Кандинский В. О духовном в искусстве. -Л. 1990.
5. Малявин В.В. Китайское искусство: Принципы. Школы. Мастера. – М.: "ОАО Люкс": "Издательство Астрель": "Издательство АСТ", 2004. – 432 с.: ил.
6. Претте М.К. Как понимать искусство: Живопись. Скульптура. Архитектура. История, эпохи и стили / Мария Карла Претте, Альфонсо Де Джорджис: Пер. с итал. – М.: ЗАО "Интербук-бизнес", 2002. – 432 с.: ил.
7. Юрьев Ф.И. Цвет в искусстве книги. – К.: Издательское объединение "Вища школа", 1987. – 248 с.: ил.

15. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>

Робоча програма навчальної дисципліни

«Кольорознавство»

Укладач: Ладоненко Марія Ігорівна, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

«Кольорознавство». Програма навчальної дисципліни / Укладач Ладоненко М.І. – К.: Університетський коледж Київського університету імені Бориса Грінченка, 2014.